

ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆՍ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

ՊԵՇՏՊԱՆ

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ Ի ՎԻԵՆՆԱ

Իաբանութեանս Հին եկեղեցին՝ որ կործանելու վերահաս վտանգ կը սպառնար, 1871 թն ի Հիմանց քանդուեցաւ եւ նոյն տեղը Հիմակուան նոր եկեղեցին կառուցաւ Կամիլոյ Սիտտէ ճարտարապետին ծրագրին համեմատ: Աշխոյժ երիտասարդը, որ իր կանգնած եկեղեցւոյն ամէն մանրամասնութիւնքն սեպհական դաշտաբարաց համեմատ դուրս հանելու կ'աշխատէր, եկեղեցւոյն ներքին նկարազարդութեան ծրագրիներն եւս հանած ու նոյնժամանակուան ընդհանրական ԱբբաՅօր, Գեր. Յակոբոս Վ. Պօզաճեան Արքեպիսկոպոսին առջեւ դրած էր: Բայց Միաբանութեանս դրամական վիճակը շնորհեց նոյն տոնն այն ծրագրին կատարումն, որ ամէնուն այնպէս ցանկալի էր: Ապր Վրայ գրեթէ երեսուն տարի անցաւ: Այն միջոցին եկեղեցւոյն որմունքն մէկ կողմանէ անյապաղ նորոգութեան կարօտ ըլլալով, իսկ մէկալ կողմանէ Միաբանութեանս դրամական պարտքերը նուազած ու թիթեցած ըլլալով, Միաբանութիւնս լի յուսով եւ վստահութեամբ թեւակոխեց վերջնականապէս պսակելու Աստուծոյ փառաց եւ Ս. Կուսին պատուոյն համար ձեռնարկած գործը: 1900 տարուոյ Մայիսին առաջին օրերը սկիզբն եղաւ եկեղեցւոյս նորոգութեանց: Հորս նկարիչք ընկերութեամբ վերողջեալ ճարտարապետին՝ որ նկարչութեամբ եւս կը պատաղէր, ամենայն փութով կը գործէին եւ Աստուծոյ տաճարն վայելուչ զարդօք եւ երանգօք եւ ոսկինկար պատկերօք կը պայծառացընէին: Ի մեծ ուրախութիւն ամենայն միաբանից Սրօնիս այս տարուոյ Մարտի վերջին օրը գլուխ ելաւ եկեղեցւոյս նորոգութիւնն ու նկարազարդութիւնը, եւ Ապրիլի 14 թն մեծաւ հանդիսութեամբ օրհնուեցաւ Աւագ խորանին որմանկար պատկերն Պաշտպան Ս. Աստուածածնի: Արդ համառօտիւ ստորագրենք:

Բուն պատկերաց եւ զարդուց նկարները կը սխին եկեղեցւոյ կամարներուն կից եղող կիսարդորակ խորշերէն: Եկեղեցւոյ նաւուն պատկանող վից կիսարդորակ տեղեաց մէջ՝ դուրս ցցուած զարդարուն տաճարներ կամ խորաններ ձեւացուած են եւ ասոնց մէջ աղգային Սուրբեր նկարուած, որոնք են Աւետարանի կողմը՝ Ս. Վարդան, Ս. Շուշան, Ս. Տրդատ, գիւնացը՝ Ս. Սարգիս, Ս. Աշխէն, Ս. Գէորգ: Աւագ խորանին վերեւն եղած կիսարդորակ տեղեաց մէջ՝ հայկական օսկեգիր արձանազրութիւնք կան հետեւեալ իմաստով.

ՀԻՆԵՑԱՒ ՑԱՃԱՐՍ ՅԱՄԻ . Թ . Թ .

Ի ՄԵԾԷ ԴԻՄԷՆ ՄԱՏԱԹԱՅ ՎԱՍՆ ԿՆԳՂԱՌՈՐԱՅ:

ԵԱՄԻՆ . Թ . Թ . ԿԱՆԳՆԵՑԱՒ ՆՈՐ

Ի ԶԵՌՆ ԿՈՄՍԻՆ Ե . Կ . ՀԵՐԵՆԵՑԱՅ:

ԻՍԿ Ի ԳԱԼ ՀԱՐՏ ՄԻԻԹԱՐԵԱՆՑ ԵԱՄԻՆ . Թ . Պ . Ժ . ԱՌ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՅՐՈՎ ԱՐԲԱՅԵԻ ԺԱՌԱՆԳԵՑԻՆ ՆՈՒՎ ՋԱՅՍ ԵԿԵՂԵՑԻ

ՈՐ ԵՅՑ ԱՅՐԱՐԻԿ ԿՈՅՑԱՆ ԵԱՆՈՒՆ ՊԵՇՏՊԱՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ:

ՅԱՄԻՆ ԴՈՒՆ ԳՐԱՌ ԵՄԵՆՈՐԱՆ ԵՐԱՐԱՅԻՆ

ԸՆԴԵՆՈՒՄ Ի ԿՈՄԵՆՏ Ի ԶԵՌՆ ԿԱՐՏԱՐԱՊԵՏԻ ՍԻՏՏԵԻՆ

ԵՒ ԵՅՏ Ի ԵՄԵՆ ԵՄԵՆՈՐԱՆ ԵՐԱՐԱՅԻՆ ՍԻՏԱՐԱՊԵՏԻՆ

ԶԱՐԴԱՐԵՑԱՆ Ի ԶԵՌՆ ԿՈՄԵՆՏ ԿԱՐՏԱՐԱՊԵՏԻ ԵՄԵՆ ԵՐԱՐԱՅԻՆ ԵՐԱՐԱՅԻՆ

ԴՈՒՆ ԵՄԵՆ ԵՄԵՆՈՐԱՆ

Դանք Հիմայ եկեղեցւոյ կամարներուն: Եկեղեցւոյ նաւուն պատկանող մասին մէջ՝ երեք հատ ութնական մեծատարած տեղիք կան, որոնց մէջտեղիքը պարզ լուսանցոյց մըն է. իսկ մէկալ երկուքին վրայ նկարեալ վարդինոյ շառաւիղք՝ «խորհրդական վարդը» կ'անկարկեն: Ասոնց մերձաւոր շրջակայքը զանազան ուղղագիծ ձեւերու կամ դաշտերու բաժնուած են, որոնց մէջ ըստ մասին Ս. Գրոց եւ ի մասնաւորի աշխարհի ստեղծագործութեան վերաբերեալ պատկերներ եւ ըստ մասին ուրիշ նուիրական պատկերներ, ինչպէս՝ Ս. Հրեշտակապետաց, Մարգարէից, Սիրիլայից եւ այլոց նկարուած են: Աւագ խորանին կամարին մէջտեղը կը տեսնուի Սիւրիթարեան Միաբանութեան Նշանը, իսկ վերնական երգիծին կամարին վրայ՝ քնարերգու Դաւիթ մարգարէն այլեւայլ նուագարանաց գործեօք հանդերձ: Եկեղեցւոյ մէջտեղի կամարներուն վրայ՝ նեղ շերտերու մէջ հայկական արձանագրութեամբ՝ գրողմուած են Հայաստանի այց եկեղեցւոյ երգերէն յարմարագոյնը՝ «Որ քան գերկինս բարձրագոյն Մարիամ, — Ի քեզ եմք ապաւինեալ, Զրիստոսի Մայր Աստուծոյ մերոյ»: Ասոնք տաճարի բարձանց մէջ համարեա թէ յամենայն ժամ կը քարոզեն Տիրամօր Կուսին փառքն ու երանութիւնն, եւ Միաբանութեանն որդիական վաստակութիւնն ու լիակատար անձնատուութիւնն առ իւր Պաշտպանն Սուրբ Աստուածածինն:

Եկեղեցւոյ ամենէն զլխաւոր նկարը բնականապէս աւագ յորանի որմնակար պատկերն է, որ ամէնօրհնեալ Աստուածածնի երկնաւոր պաշտպանութիւնը կը ներկայացընէ: Տիրամայրն արեգակային նշոյններէն եւ հրեշտակաց խումբերէն շրջապատած կը բազմի՝ ունենալով իւր առջեւ տաճարմեայ Յիսուս մանուկն: Սրոյց Կուսին աջ ու ձախ գին կը տեսնուին արքայութեան երջանիկ բնակիչներ, որոնք այս աշխարհի վրայ ունեցած վեճական եւ ազգաւն՝ Սիւրիթարեան Միաբանութեան յատկապէս մերձաւոր եղած են. զոր օրինակ՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ, Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ, Ս. Ստեփանոս Նախապետ, Ս. Անտոն Անապատական, Ս. Բենեդիկտոս եւ Ս. Հռիփսիմէ: Պատկերի վարի կողմը մարդկային ընկերութեան այլեւայլ դասակարգերէ բաղկացեալ խումբ մը կը տեսնուի, որոնք ամենէն կրկնային օգնութեան կարօտ են: Սուրբ Կոյնն որուն մայրախնամ ու գորովայր սիրտն մարդկան աղաչանքն բնաւ չի մերժեր, մերձակայ հրեշտակաց կը պատուիրէ՝ որ իրենց երկնաւոր պաշտօնը փութով կատարեն: Ըստ այսմ կը տեսնենք՝ թէ ինչպէս հրեշտակ մը պանալով երկիր կ'իջնայ, մինչդեռ ուրիշ մը՝ արդէն յերկիր եւ ի միջի մարդկան, կարօտեւոյ եւ տառապելոյ խնդրուածքն մտիկ կ'ընէ, որպէս զի յետոյ իւր Տիրուհոյն եւ մարդկան հօր Բարեխօսին առջեւ սփռէ: Շատ գեղեցիկ է պատկերի վարի կողմը նկարուած կանաչագորգ դաշտավայրն, որուն ընդարձակ հորիզոնին վրայ բազմադարեան Մասիս լեւն Նոյնի տապանով կը նշմարուի:

Պատկերի օրհնութիւնը կատարուեցաւ առաջինկայ տարւոյն Նոր Նիւրաբէին՝ իսկ Նորաշէն եկեղեցւոյ օծումը՝ 1874 տարւոյ Ս. Աստուածածնի Վերափոխման օրը: